

o pozůstalostním jmění, nelze uznati, jak již bylo shora podotčeno; dovolávati se pak ustanovení § 878 obč. zák., který platí o smlouvách, je vyloučeno, ano jde o poslední pořízení, tedy o jednostranný projev vůle. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního. Žalobci opřeli žalobní nárok o tvrzení, že byla poslední vůlí zůstavitelky zřízena fideikomisární substituce ve prospěch žalobců. Bylo tudíž na nich, aby dokázali, že jest tomu tak. Leč nižší soudy dospěly, uváživše nesporný obsah posledního pořízení, k názoru, že nebylo vůlí zůstavitelky zříditi fideikomisární substituci. S názorem jejich jest souhlasiti. Žalobci praví sami v dovolání, že jest poslední pořízení nejasné. Je-li tomu tak, bylo se při výkladu opatření zůstavitelky, o něž jde, řídití zásadou § 614 obč. zák. Smyslem tohoto ustanovení jest, že se substituce jakožto opatření, značící omezení práva dědiců, nepředpokládá, nýbrž že lze o vzniku fideikomisární substituce mluvit jen, má-li základ v jasném opatření zůstavitele. Ze zjištěného doslovu posledního pořízení zůstavitelky nevyplývá, že bylo její vůlí omeziti dědice ve volném nakládání s dědickým jměním, což je právě podstatou fideikomisární substituce (§ 613 obč. zák.), a jest se naopak přikloniti k názoru, že zůstavitelka vyslovila v posledním pořízení jen přání, podle § 711 obč. zák. nezávazné, by žalovaný pořídil o svém jmění, tedy nikoliv o jmění zděděném, způsobem v posledním pořízení blíže uvedeném. Nelze-li mluvit v souzeném případě o fideikomisární substituci, bylo z důvodu toho odepřítí oprávnění žalobnímu nároku.

Čís. 12114.

Spoluvlastník nemovitosti jest oprávněn domáhati se na druhém spoluvlastníku náhrady za to, že mu dovoluje, by užíval společné věci způsobem zasahujícím do spoluvlastnictví žalobce.

(Rozh. ze dne 18. listopadu 1932, Rv I 1540/31.)

Žalobě spoluvlastnice na druhou spoluvlastnici o úplatu za krám a za používání zahrady ve společné nemovitosti, bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Odvolatelka spatřuje nesprávné právní posouzení věci prvním soudem v tom, že považuje žalující stranu za oprávněnu, by přímo požadovala na žalované straně náhradu za užívání části společné věci, kdežto prý bylo na žalující straně, by se nejprve dožadovala úpravy výše úplaty za užívání a pak teprve vyúčtování a rozdělení výnosu. Odvolatelka opírá svůj názor o ustanovení § 830 obč. zák., avšak přehlíží, že v souzeném případě nejde žalobkyni o vyúčtování a o rozdělení užítku, který společná věc vynáší, nýbrž o stanovení náhrady, kterou má žalovaná platiti žalobkyni za to, že jí dovoluje, by užívala společné věci způsobem, který zasahuje do spoluvlastnictví žalobkyně, kterýžto způsob užívání sice ža-

lobkyně chce snášeti, nikoli však bezplatně. Tím, že žalovaná sama části společné věci užívá, zabraňuje nejen žalobkyni, by této části týmž způsobem neužívala, nýbrž i tomu, by oné části nebylo použito ke společnému prospěchu obou stran způsobem přinášejícím užitky, na př. pronájem. Následkem toho není z této části věci užitků, jež by bylo lze podle ustanovení § 830 obč. zák. vyúčtovat a rozdělit. Jest proto na bíledni, že žalobkyni, nechce-li vyloučiti žalovanou z fyzického užívání části společné věci, která z toho důvodu nenese společné užitky po rozumu § 839 obč. zák., nezbyvá než domáhati se na žalované náhrady za užívání části společné věci. V povaze věci jest a opírá se i o období § 1100 obč. zák., že tato náhrada může býti požadována po zadu, neboť nejde o smluvní poměr, podle něhož by byla žalovaná oprávněna po určité době společné věci užívati. Není však zákonného závazku žalobkyně, by se oné náhrady domáhala teprve najednou po skončeném užívání, pročež není závady, by se žalobkyně různými žalobami nedomáhala zaplacení náhrady za užívání společné věci žalovanou za různá časová období, jakž se již stalo v souzeném případě žalobou mezi týmiž stranami. Ježto jde o náhradu za různá časová období, nemůže nastati ani překážka litispendence.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud spor správně a odkazuje se proto na vystižné důvody napadeného rozsudku, které se nepodařilo vývodům dovolání vyvrátiti. Názor odvolacího soudu neodporuje ustanovení prvé věty § 830 obč. zák., podle níž každý spoluvlastník jest oprávněn (nikoli povinen) naléhati na vyúčtování a na rozdělení výnosu. Žalovaná užívá výlučně části společného domu, jest proto žalobkyně jako spoluvlastnice, neodporujíc tomuto užívání, které ji vylučuje, by oné části společného domu stejným způsobem neužívala, oprávněna žádati na žalované náhradu za svůj podíl na užitku domu, jenž jí tímto způsobem uchází (§§ 839 a 840 obč. zák.). Žalovaná před procesním soudem nenamítala, že má nárok na zvláštní náklady na společný dům vynaložené a nejmenovala položky, jež by bylo proti nároku žalobkyně vyúčtovat; proto není třeba předchozího zvláštního vyúčtování a není vyloučen nárok žalobkyně na polovici výnosu společného domu. Že jest povinna platiti náhradu za užívání bytu, dovolatelka přiznává. Jde tedy jen o spornou výši náhrady a výše ta byla nižšími soudy stanovena na základě zjištění provedeného znaleckým důkazem.

Čís. 12115.

Byla-li při prvním roku, při němž žalovaný ohlásil námítku věcné nepřislusnosti, dána žalovanému lhůta k žalobní odpovědi a nepodal-li žalovaný ve lhůtě žalobní odpověď, nastaly již následky zmeškání. Bylo-li pak k návrhu žalobce ustanoveno ústní jednání o námítce nepřislusnosti, k němuž se žalovaný nedostavil a při němž bylo vydáno k návrhu žalobce